Caydırma, Güven Verme, Yatıştırma: Ukrayna Krizi 1930'lara dönüş mü?

1930'larda Avrupa politikası genelde hatırlanandan çok daha karmaşık, sürprizli, paradoksluydu ve aslında işler "ille de öyle olmak zorunda değildi." Ama insanlar o döneme baktıklarında Hitler'e karşı gevşek durulup savaşın adım adım gelmesi dışında çok şey hatırlamıyor gibi. Sonrasındaki savaş hem yıkım hem de sonuçları açısından çok sarsıcı olduğu için o dönemin diplomasisi devlet adamlarının zihninde ve (nasıl denir?) "benzetme kütüphanesinde" çok önemli ve belki sağlıksız büyüklükte bir yer tutuyor. Batı için problem olmuş her aktör "mutlaka Hitler'e benzetilmeyi tadıyor." Bazen karşıdaki revizyonist aktörü yatıştırmak gerekir, bazen de ona karşı sert durmak. Bunun büyülü, her zaman geçerli bir formülü yok. Duruma, dengelere, konunun özüne, gelişimine, önemine, alternatiflere, 3. mesele ve aktörlere bakmak gerekebilir. Bunu demek net bir şey söylemeden "topu taca atmak" gibi gelebilir ama gerçekten öyle.

Ve bugün Putin/Rusya'ya karşı ne yapmalı? Onu kısmi ödünlerle yatıştırmalı mı, ona karşı sert mi durmalı? İdeal hibrid yöntem ne olabilir? Bir kere Biden ve genel olarak ABD'nin karar vermesi gereken ama henüz kafası karışık ve hatta bazen farkında değilmiş gibi göründüğü önemli soru şu: Rusya Doğu Avrupa'da bir kısmı tamamen anlaşılmaz olmayan güvenlik endişeleri açısından bir şekilde tatmin edilip Çin'den uzaklaştırılabilir mi? Rusya ve Çin, aralarında bazı belirsizlikler, çıkar farklılıkları ve hatta çatışmaları olsa bile giderek birbirine yaklaşıyor. Ama o yakınlaşma henüz kritik, geri dönülmez noktaya ulaşmış ve hatta buna yakın bile değil. Ama ileride stratejik adımlarını koordine etme düzeyine de ulaşırlarsa ABD ve Batı'yı Tayvan ve Ukrayna'da aynı anda ya da birbirini takip ederek zorlayabilirler. Söylemeye gerek yok belki ama bu iki meseleyi (tek tek) kendileri açısından neredeyse iç mesele olarak görüyorlar ve kolayca vazgeçebilecekleri şeyler değil.

Her dönem farklıdır, zihinsel olarak, güç ve jeopolitik dengeler, askeri teknoloji, genelde asimetrik de olsa karşılıklı bağımlılık vesaire açısından. O nedenle önümüzdeki dönemde muhtemelen çok duyacağımız "1930'lar" benzetmelerine karşı bir parça temkinli yaklaşmalıyız. Ama sofistike tarih anlayışı olmayan birçok kişi bu benzetmeleri çok ciddiye alabilir. Kaldı ki Rusya'nın Gürcistan, Kırım, Donbas ve belki şimdi Ukrayna'nın daha büyük bir kısmında attığı/atabileceği adamlarla 1930'larda Almanya'nın yaptıkları arasındaki benzerlikler kesinlikle suni de değil.

Biden'ın kendine yapılacak Neville Chamberlain benzetmelerine kayıtsız kalması kolay olmayabilir. Hatta bazıları, "o zaman İngiltere'nin Almanya'yı Doğu Avrupa'da durduracak gücü yoktu, o nedenle savaşı erteleyen bir 'yatıştırma' politikası aslında çok yanlış değildi. Ama bugün ABD Rusya'yı durdurabilecek kapasite ve enstrümanlara sahipken bunları kullanmazsa buradaki stratejik günah daha büyük olur" da diyebilirler. Buna karşı, "o dönemde İngiltere'nin önünde Almanya dışında (Akdeniz'de İtalya ve Asya'da Japonya'yı bir kenara koyarsak) çok önemli direkt bir tehdit/problem yoktu. Bugünse ABD'nin elinde Çin gibi bir dev soru işareti var" denebilir.

ABD'nin ayrıca, başta Fransa Almanya ve İngiltere ile Doğu Avrupa'daki Rus tehdidini direk hisseden devletler olmak üzere müttefiklerinin, 1) Rusya'ya direnme konusunda ne kadar insiyatif alacakları, 2) fedakarlık etmeye ne kadar hazır oldukları, 3) ne kadar ABD liderliğine ihtiyaç duydukları, 4) ne kadar zamanda güvenlik kapasitelerini ne kadar arttırabileceklerini de hesaplaması gerekebilecek. Bazı Amerikalı stratejistler bu ve bunun gibi krizlerin etkisiyle Avrupalıların, a) savunma konusunda ellerini cebine daha çok atması, b) (burası çok önemli) "NATO şemsiyesi altında" ortak hareket etme irade ve kapasitelerini arttırmaları ve c) o, Asya'da Çin ile meşgulken Rusya'ya karşı kendilerini koruma eğilimini arttırmalarını umabilir.

Biden şimdi Putin'i ikna etmek için gerekli minimum şeyi tespit etmek ve bunu 1) kendi siyasi pozisyonu, 2) ABD'nin prestiji ve inandırıcılığı, 3) müttefiklerinin güvenliği ve 4) Putin'in "verilenleri cebe atıp" ileride daha fazlasını istemesinin önünü kapayarak vermenin yol, görüntü ve koreografisini bulmalı. Sadece Putin'in dile getirdiği güvenlik endişeleri ve yeni bir Avrupa güvenlik mimarisi aylar, hatta yıllar sürecek görüşmelere atılarak Rusya durdurulabilir mi? Putin'in bu krizde önemli bir kazanım elde etmeden geri adım atmasını beklemek gerçekçi olmayabilir. Aynı mafya raconunda olduğu gibi, silahı çektikten sonra ya 1) karşı tarafı istediğine yakın bir noktaya getirebilmelisin, ya da, bu olmuyorsa, 2) o silahı kullanabilecek cesaret ve kapasiteyi gösterebilmelisin. Yoksa takip eden krizde kendini ciddiye aldırman daha zor olabilir. Rusya gibi çok farklı güvenlik ihtiyaç, faaliyet ve çıkarları olan aktörler için "askeri güç tehdidinin verimli kullanılması" özellikle önemli. Burada sıkıntı olursa ileride "şöhretini perçinlemek" için ideal olandan çok daha sık güç kullanımına başvurman gerekebilir. Halbuki ihtiyaçlarını, ortamı, güç dengelerini, neyin mümkün olduğunu iyi okursan "tek bir tabanca patlatmadan dahi" çok mesafe alabilirsin.

Bugün, 1) ABD Çin'e yönelmiş ve birçok stratejik yükünden kurtulmaya çalışıyor gibiyken, 2) ayrıca içeride dış askeri müdahalelere yönelik iştahsızlık ciddi düzeydeyken, 3) Almanya'da yeni bir yönetim göreve gelirken, 4) Fransa seçim havasına girerken, 5) Türkiye ile Batı bazı iyileşme denemelerine rağmen birbirlerinden oldukça uzakken, 6) ayrıca belki Erdoğan iktidarının geleceğine dair soru işaretleri artmış ve sonra geleceklerin daha Batıcı olması beklenebilecekken, 7) petrol fiyatlarındaki artış, 8) petrol piyasalarındaki tıkanıklık, 9) yaklaşan kış ve dolayısıyla artan enerji ihtiyacı, 10) genel küresel enflasyonist baskılar Rusya'ya karşı ciddi ambargoları uzun süre sürdürmeyi Batı için daha maliyetli hale getirebilecekken Putin Ukrayna'da askeri bir gerilim ve hatta müdahale için uygun bir ortam olduğunu düşünmüş olabilir. Enerji piyasaları gergin ve tüketicileri kaygılıyken Rusya'ya karşı enerji de dahil ambargolar koymak, buna taraftar bulmak ve uzun süre devam ettirebilmek kolay olmayabilir. Ayrıca unutulmamalı, ambargolar enerji dışı olsa bile

Rusya'nın karşılığı vanayı kapatmak ya da kısmak şeklinde olabilir.

Ama tabii bu maddelere farklı açılardan da yaklaşılabilir. ABD Çin'e odaklanma eğilimindeyken onu tekrar sınırlarına getirmek ve (olumsuz anlamda) ilgisini çekmek akıllıca mı? Ya yeni Alman hükümetine kararlı ve sert olduğunu gösterme fırsatı olarak kendini sunmak? Tam da Kuzey Hattı 2'de sona bu kadar yaklaşılmışken? Ya Macron AB dönem başkanlığında bu krizi Rusya aleyhine sert bir şekilde yöneterek içeride puan kazanmaya çalışırsa? Erdoğan krizi Batı için önemini kanıtlama fırsatı olarak görürse?

Biden Putin'e Ukrayna'yı NATO'ya almayacaklarına dair resmi, açık ve bağlayıcı bir söz veremez. Bunun Amerikan prestijine ciddi olumsuz etkisi olacağı gibi Kongre'den de tersi adımlar gelebilir. Ama belki Biden direk, açık ve kesin değilse bile sözlü, dolaylı, imalı ve tabii ancak herhalde kendi dönemi süresince konunun gündeme gelmeyeceğini ima edebilir. Zaten Ukrayna'daki yolsuzluk gibi problemler bir yana sınırları tartışmalı bir ülkenin ittifaka kabul edilme ihtimali çok düşük. Zaten belki Rusya'nın periyodik olarak krizler çıkarmasının bir nedeni de bu son durumu Batı'nın iyice anlamasını sağlamak içindir.

Hatırlanacağı gibi Obama Putin'i tedirgin etmemek için Ukrayna'ya çok ciddi silahlar vermekten kaçınıyordu. Bu noktada Biden ciddi bir karar vermeli: Ukrayna'nın yardımına direk gelmeyeceğine göre ona ciddi miktar ve ilerilikte silahlar verip kendini korumasını sağlamak ve bir işgali maliyetli hale getirip caydırmak mı, yoksa, bu silahların Rusya'yı tedirgin edip onu operasyona yöneltebileceğinden endişeyle bunları sınırlı tutmak mı? Hiç de kolay bir karar değil. Bu arda içeride Cumhuriyetçiler bir yandan "Ukrayna için savaşa girecek" diye Biden'ı eleştiriyorlar ama olur da bu krizi savuşturmak için açıkça "Ukrayna'yı NATO'ya almayacağız" derse, ona pek bir silah vermezse ve "yalnız bırakmış" gibi görünürse bu sefer de oradan tefe koyarlar. Trump bir ihtimalle, "bakın ben olmadığım zaman bunlar sizi nasıl sürekli savaşlara sokuyor başka bildikleri bir şey yok" mealinde bir

propaganda ile krizi kendisi için avantaja çevirmeye çalışabilir. Ve başarılı da olabilir. Biden'ın kamuoyu desteği yüzde 40'ın çok az üstünde, Trump'ın başkan olduğu dönemdeki civarında. Daha arada çok dengeler değişir ama kamuoyu yoklamaları bugün seçim olsa Trump'ın kazanacağını gösteriyor.

İyimser açıdan bakarsak, bu krizden Donbas bolgesine (ideal ve muhtemel derecesini öngörmek için bizim bilgimizin yeterli olmadığı) bir tür otonomi verilerek çıkılabilir mi? En azından o yolda adımlar atılarak? Eğer Moskova ve Putin ileride bir şekilde Ukrayna'yı yutmak istemiyor ya da buna zorunlu hissetmiyorlarsa bu çözüm Rusya ile Batı arasındaki çelişkilerin tamamını değil, belki çoğunu da değil ama azımsanmayacak bir kısmını ortadan kaldırabilir ya da hafifletebilir. Yine ABD açısından iyimser senaryoyla devam edersek, bu durumda Rusya son dönemde olandan farklı olarak Çin'e yaklaşmasını durdurabilir. Bu varsayım doğruysa belki Rusya kriz sonrasında kendini daha ortada bir oyuncu olarak konumlandırmayı deneyebilir. Bir parantez, 1930'larda İngiltere ve Fransa'nın Hitler'e sürekli ödün verirken onu Sovyetler'e karşı yönlendirmeye çalışmalarının rolü olmuş olabilir. Bugün Rusya'nın Çin aleyhtarı olması uzak ihtimalse bile, Batı ile güvenlik sorunları çözülmesi durumunda ona daha mesafeli olması belki de o kadar değildir.

Putin bu krizi yaratarak Minsk anlaşmalarının uygulanmasını ve bunun sorumluluğunun Fransa ve Almanya gibi Avrupa ülkelerinden ABD'ye geçmesini amaçladı. Moskova elbette ideal bir dünyada Ukrayna'nın kendisine bağlanmasını ya da kontrolüne girmesini ister ama bu olmazsa da en azından bir süre için Ukrayna'nın Batı etkisinde onun silah ve askerlerinin konuşlandığı bir ülke değil "tarafsız" bir ülke olmasını sağlamak ister.

Aslında tarafların kesinlikle kabul edemeyecekleri ve mutlaka istediklerini yan yana koyduğumuzda ortada azımsanmayacak bir uzlaşma bölgesi bulunuyor. Eğer karşılıklı yanlış sinyaller verilmez, iki tarafta aşırılıkçı pozisyonlara sahip olanların istediği olmaz, bir kazaya

kurban gidilmezse en azından krizi belli bir süre için yatıştıracak ve erteleyecek bir çözüm bulunabilir. "Sıkıcı" ve Polyannacı bir "çatışma çözücüsü" gibi görünmek istemeyiz ama eğer taraflar gerilimi tırmandırmazsa buradan bir anlaşma çıkabilmeli. Taraflar güçlerinin ve makul olarak talep edebileceklerinin ve karşı tarafa kabul ettirebileceklerinin çok ötesine gitmeye kalkarlarsa kimsenin istemediği bir savaş çıkma ihtimali de az değil elbette.

Çok düşük ihtimal de olsa Rusya olur da büyük çaplı ve Ukrayna'nın batısını da içeren bir harekata girişirse, karşı karşıya kalacağı ekonomik müeyyideler bir yana sınırına ABD ve belki diğer Avrupa ülkelerinin askerlerinin konuşlandırılması ile karşı karşıya kalabilir. Ayrıca ele geçireceği toprağın büyüklüğü ve konumuna göre bir ihtimal gerilla savaşı riski ile karşı karşıya kalabilir. Yıllar belki on yıllarca sürebilecek bu tür bir belaya girişme ihtimalinin düşük olduğunu varsayabiliriz. Ama elbette Putin hem olayların önemi, hem gelecek potansiyel ceza ve ödüllerin büyüklüğü ve kıyaslamasını bizden farklı görüyor olabilir. Ayrıca belki Ukrayna ile ilgili gelişmeleri gerçekten dile getirdiği kadar önemli hatta hayati ve ivedi görüyordur. Bu durumda ödemeye hazır olduğu bedel ve alacağı riskler yüksek olabilir. ABD'nin Putin'e karşı bu konuda izleyeceği strateji (elbette başarması söylenmesinden çok daha zor olan) bir yandan Rusya'yı caydırma ("deterrence") öbür yandan kaygılarını olabildiğince savuşturma ve ona güven verme ("reassurance") şeklinde olmalı. Bir yandan yayılmacılığına, güç kullanımına pabuç bırakmayacağını göstermelisin, öte yandan da Rusya'nın belki tamamen anlaşılmaz olmayan çekince ve endişelerini dağıtabilmelisin.

Nüansların ve istisnaların üzerinden atlar, bir parça sürpriz payı olduğunu da hatırlatarak sonda söyleneceği hemen söylersek, tersini düşünen ve isteyenler olsa da, ABD toplamda ve nihai olarak Ukrayna için Rusya ile askeri bir çatışmaya girmez. Aslında ABD ve NATO'nun Ukrayna'yı üye olarak alma niyeti yok ama 2008 zirvesinde Bush'un bir şekilde kapıyı açık bırakması nedeniyle bu adımı geri de alamıyorlar. Böylelikle hem Putin'i tedirgin ediyor ama

Rusya'yı yeterince caydırarak Ukrayna'yı koruyamıyorlar. Bir başka paradoks da şu: Putin'in Ukrayna'ya yönelik attığı adımlar bu ülkeyi kendinden daha da uzaklaştırıyor ama belki Batı'ya onu NATO üyesi yapacak kadar yaklaşmasını da engelliyor. Amerika'nın Ukrayna'ya savaşmak için, hatta savaştan önce işin ciddiyetini karşı tarafa hissettirmek için asker gönderme ihtimali şu an için düşük görünüyor. İleride bunun değişme ihtimali yok diyemeyiz, ama Biden bu tür bir girişime karşı sadece Cumhuriyetçiler'den değil kendi partisinden de ciddi direniş görebilir.

Şimdi Biden'ın aşağıdaki türden seçeneklerden bir "buket oluşturması" gerekecek. Ambargo tehdidi, Putin'e ve Rusya'ya önemli olduğunu hissettirme, diğer bazı konularda geri adım atma, başta Avrupalılar olmak üzere müttefikleri Rusya'ya karşı tek bir çizgide birleştirme, Karadeniz'de ve Ukrayna'da Rusya'yı rahatsız eden askeri adımlardan imtina etme, ya da bunların sayı ve derecesini azaltma ve açıkça itiraf etmeden de olsa, hatta bir yandan belki sözlü olarak bunun mümkün olmadığını söylese de, Ukrayna'nın NATO üyeliği, bu ülkeye asker konuşlandırılması, Ukrayna'ya daha ciddi silahlar verilmesi gibi adımlardan pratikte kaçınma. Ayrıca bu adımların tek tek kendisi kadar, 1) zamanı, 2) sırası, 3) ayrıntıları, 4) karşılığında ne isteneceği ve 5) sonucun kamuoyuna nasıl sınılacağı da önemli olacak.

Zamanında Obama'nın dediği gibi Ukrayna Rusya için Amerika için olandan çok daha önemli ve ona çok daha yakın. Bu otomatik olarak girilen konu ile ilgili her bilek güreşini Rusya'nın kazanmasını gerektirmiyor elbette ama ABD'nin burada işleri tırmandırırken hep hatırlaması gereken yaman ve muhtemelen hiç değişmeyecek bir gerçek. Amerika Afganistan ve hatta kısmen Ortadoğu'dan "Çin'e odaklanacağız" diye çekilirken Rusya ile sonu belirsiz bir askeri çatışma ortamına giremez, girmez. Girmez derken? elbette bu matematiksel bir kesinlik de değil. Tarihte devletler hem de birçok başka açıdan akıllı devletler yapmaması gereken birçok şey yapmıştır. Amerika gibi arkasında yüzbinlerce üst düzey eğitim ve mental kapasitede stratejik akla sahip insanların olduğu bir devletin de bu

durumdan azade olmadığı yakın geçmişle sabit.

Biden Putin'le görüşmeden sonra ABD'nin Ukrayna'ya asker konuşlandırma ihtimalinin önünü kapadı. Bunu 1) stratejik olarak arzu edilir bir seçenek olarak görmediği için yapmış olabileceği gibi, 2) içeride zaten zayıf olan durumunun bu tür bir gelişmeden olumsuz etkileneceğini düşündüğü için, 3) Putin'i ani bazı hareketlere girişmekten (bu tür bir şeye gerek olmadığını düşünürterek) vazgeçirmek için de yapmış olabilir. Ukrayna'ya konuşlandırılacak sınırlı sayıda Amerikan askeri veya sadece danışmanı Rusya'yı durdurmazsa Amerika gerilimi çok daha büyük yüksek seviyelere tırmandırmak ile durumu kabullenmek arasında kalabilir. Sınırlı sayıda Amerikan askeri Putin'i durdurmaya yetmeyebileceği gibi onu riskli ve cüretli de olsa bir operasyon yapmanın gerekliliğine ve hatta ivediliğine ikna da edebilir. Taraflar arasında en üst düzeyde diyaloğun, ne kadar gergin de olsa, devam ediyor oluşu yanlış anlama ihtimalini azaltıyor ama tabii bitirmiyor.

Rusya Ukrayna'nın Batı güdümünde, etkisinde ve korumasında olmasını istemiyor. Bunu engellemek için hadi her şey demeyelim ama birçok bedel ödemeye ve risk almaya hazır. Rusya ve özellikle mevcut liderliği için Ukrayna tarihi, jeopolitik, psikolojik, kültürel ve iç siyasi nedenlerle kolaylıkla, hızla ve tamamen vazgeçebilecekleri bir şey değil. Rusya ve Putin mümkün olsa Ukrayna'yı tamamen ilhak etmek isteyebilirler. Ama bu mümkün değilse de o zaman en azından Ukrayna'nın Batı yanlısı, topraklarında Batı silahları bulunan ve Rusya karşıtı bir ülke ve yönetim olmamasında ısrarlılar. Şimdi Amerikalılar, "modern dünyada bir ülke başka bir ülkenin kaderi hakkında bu kadar veto gücüne sahip olamaz/olmamalı" diyebilirler. Ama karşı taraf haklı veya değil bu konuda ısrarlıysa, bu durumu engellemek ya da değiştirmek için elinizde karşı tarafın gerekirse katlanmaya hazır olduğu ve daha önce bunu kanıtladığı ambargolar dışında çok fazla şey yoksa belki gerçeklerle bir tür uzlaşmaya gitmeniz gerekir. Bu satırları okuyan hemen herkesin bildiği gibi ahlaki kurallar ve haklılık gibi şeyler tamamen önemsiz olmamakla beraber uluslararası

siyasetin esas motoru ve belirleyicisi de değiller.

Putin bu krizden 1) Ukrayna'nın Donbas'ta asgari durumu tersine çevirecek girişimlere girmemesi, 2) Donbas'la ilgili siyasi sürece dönülmesi ve bu konuda Batı'nın Ukrayna'ya baskı yapması, 3) Kiev'e hücum için kullanılabilecek silah sevkiyatının durması veya sınırlanması, 4) bu ülkeye resmi olarak değilse bile fiiliyatta NATO kapısının kapanması, 5) son dönemde Karadeniz gibi yerlerde artan Batı askeri varlığı ve faaliyetinin azalması, 6) Rusya'nın güvenlik endişelerinin ve yeni bir güvenlik mimarisinin tartışıldığı uluslararası zirve ve süreçler başlaması gibi sonuçlarla çıkarsa kendini başarılı görebilir. Bunların tek tek hiçbiri Biden için verilemeyecek şeyler olmayabilir. Ama toplamda epey bir yekün tutuyorlar ve acaba karşılığında Rusya Ukrayna'ya kısa vadede saldırmamak dışında ne verebilir, ondan ne istenmeli? Verilecekler hangi sıra ve hızla verilmeli? Ya Putin bunları cebe atar ve bir üre sonra yine yığınak yaparsa? Kimse, hele bir Amerikan başkanı "yeni Chamberlain" olarak görülmek ve Gürcistan, Kırım ve Donbas'tan sonra Rusya'ya karşı bir adım daha geri atıyor ve onu 1930'larda Hitler'e karşı uygulanan yatıştırma politikasını andırırcasına ödünler vererek yatıştırmaya çalışıyor görüntüsü vermek istemez.

Putin geçmişteki benzer olaylardan farklı olarak Ukrayna sınırına ve yakınına yaptığı yığınağı açıkça değil "olabildiğince" gizli yapmaya çalıştı. Yığınağı açık yaptığınızda karşı tarafa bir mesaj vermeye çalıştığınız ve belki de blöf yaptığınız düşünülebilir. Ama bunu gizlediğinizde gerçekten ve belki aniden bir operasyon planladığınız düşünülür. CIA başkanı ve eski Moskova büyükelçisi Bill Burns'ü geçtiğimiz haftalarda Moskova'ya götürenin bu istihbarat ve Moskova'yı uyarma ihtiyacı olduğu biliniyor. Burada elbette Putin ne kadar gizler gibi yapsa da karşı tarafın uydular ve belki muhbirler vasıtasıyla yığınağı tespit edeceğini ve tehdidin inandırıcılığını arttıracağını hesaplamış olabilir.

Batı'da genel görüş Putin'in yığınağı pazarlık masasında güçlü olmak için yaptığı yönünde.

Ama bu yorum doğruysa bile eğer karşıdan tehdide karşılık ödün alamazsa operasyon için düğmeye basmakla blöf yapmış duruma düşmek arasında kalabilir. Bu arada Ukrayna da bu krizi Batı'nın kendisini daha güçlü taahhütler vermesi için bir fırsat olarak görüyor olabilir. Ama sonuç resmi olarak değilse de pratikte bunun tam tersi olabilir. Washington'da Ukrayna'ya daha fazla destek verilmesini savunan çok kişi var. Ama genel anlamda Amerikan kamuoyunun eğilimi yeni taahhüt ve askeri maceralara mesafeli.

Biden ve ABD bu krizden sertliğe pabuç bırakıyor görünmeden, Avrupa ülkelerini iyice yanına çekerek, Avrupa'da artık büyük güç bulundurmak ve Rusya/Avrupa işlerine çok fazla zaman, enerji, asker, para harcamak zorunda kalmayarak ve ABD'nin caydırıcılığını, müttefiklerine kol kanat gerdiğini ve onların kendine yönelik güvenini koruduğunu, kriz yönetimi becerisini kanıtladığını, prestijinim zarar görmediğini göstererek çıkmak ister. Biden bu konuya ve krize Rusya ile ilişkiler ve hatta bölge denkleminin dışından da bakmayı becerebilecek mi? Afganistan'dan ve kısmen Ortadoğu'dan "Çin'e odaklanacağız" diye çekilen bir Amerika'nın belki de küresel jeopolitik oyunun potansiyel olarak en büyük "salıncak oyuncu"su Rusya'yı daha da Çin'in kollarına itecek adımlar atmaktan kaçınmayı da bilmesi beklenir. Öte yandan her kriz ve her bilek güreşi ABD için Çin ve etrafındaki ülkeler başta olmak üzere herkesin dikkatle takip ettiği bir tür kararlılık ve şöhret testi. ABD geri adım atar ya da öyle görünürse Çinliler "demek biz de aynısını mesela Tayvan'da yapabiliriz" diye düşünebilir. Siz istediğiniz kadar kendinize ve sizi dinleyenlere her krizin önem, bağlam ve dinamiğinin farklı olduğunu ve hatta Tayvan'da daha sıkı durabilmek için Ukrayna'da ödün verdiğinizi söyleseniz bile attığınız ya da atmadığınız adımların hasımların zihninde hangi yansımaları olacağını tam bileyemebilir ve şekillendirmeyebilirsiniz. ABD "süpergüç olma"nın onu en çok zorlayacağı dönemlerden birinden geçecek olabilir.

Bu arada Rusya ile gerilim tırmanırsa, 1) Türkiye'nin önemi artabilir. Ama 2) aynı zamanda Türkiye Rusya ile Batı arasında zor tercihler yapmak zorunda da kalabilir. 3) Türkiye'nin

öneminin artması onun çıkarlarına daha fazla hürmet gösterilmesini beraberinde getirmiyor her zaman. 4) ayrıca Türkiye Batı tarafına daha eğilimli olsa bile Rusya'yı da ürkütmemek ve kızdırmamak için bazı dengeleyici adımlar attığında bunlar bile Türkiye'nin ittifaka ve Ukrayna'ya vefasızlığı olarak eleştirilip, hatta cezalandırılma yoluna gidilebilir.